

KERK +leven

WEEKBLAD — NUMMER 22 — 31 MEI 2006

Klapstoel
Agnes
Rammant-Peeters

Normen,
Waarden
& integratie

Het
grote
zwijgen

blz. 7

blz. 17

blz. 18

antwerpen brugge hasselt
gent mechelen

Soepel maken wat stram is

SINDS veertig jaar waait er in het christendom een charismatische wind, ook in de katholieke Kerk. Het ontstaan van de pinksterkerken in de twintigste eeuw, de opmerkelijke aantrekkingskracht de jongste jaren van de zogeheten evangelicals, de bloeiende charismatische vernieuwingsbewegingen in alle christelijke Kerken... De charismatische beweging is de snelst aanzwellende spirituele stroming ooit. Maar wat is nu kenmerkend voor de 'charismatische' spiritualiteit?

Ongetwijfeld dat wij niet zelf het initiatief namen tot dit opveren van christelijk leven. Daarom ligt het voor de hand te spreken van de werking van de Heilige Geest, wat natuurlijk menselijke openheid en kritische onderscheiding niet uitsluit.

Het ontstaan van het christendom is zelf best te begrijpen als een 'charismatische vernieuwingsbeweging' binnen het jodendom. Pinksteren is het begin van de zending van de Kerk. Het christendom is altijd opnieuw een werking van de Heilige Geest. Harnack wees er al op dat de eerste Kerk wezenlijk charismatisch was, terwijl Max Weber zijn beroemde tegenstelling tussen het 'institutionele' en het 'charismatische' aan Harnack ontleende.

In de tijd waarin het geloof minder gedragen wordt door het instituut, de traditie, het gezin en de school neemt het belang van persoonlijke religieuze ervaring toe. We moeten persoonlijk geraakt worden - gedoopt worden - door de Geest Gods. Dat ervaringsmoment was ook aanwezig in het doopsel van Jezus in de Jordaan, in de eerste Pinksteren in het cenakel (waar de apostelen waren, „samen met de vrouwen en met Maria, de moeder van Jezus" Handelingen 1, 14), in Paulus' Damascuservaring.

Het pinkstergebeuren betekent dat Gods Geest vaardig wordt over „Maria en de apostelen". Dat zij het cenakel verlieten en de Blijde Boodschap gingen verkondigen van de gekruisigde en verzen Heer. Dat het heil ook gegeven was aan de heidenen, en niet was voorbehouden aan de joden, was allereerst een ervaring waar Petrus zich na aanvankelijke aarzeling bij neerlegde. Het was een 'doorbraak van de Geest' van allereerste orde.

Hoe zijn zij erin geslaagd deze 'ongelooflijke' boodschap te verspreiden in een vijandige wereld? Door te rekenen op de bijstand van de Heilige Geest en te vertrouwen op hun ervaring. Met vreugde getuigden zij van wat „God met hun medewerking" tot stand had gebracht (Handelingen 14, 27).

In de loop van de tijden stonden altijd opnieuw geestvervulde mensen op. De pinksterwind ging nooit helemaal liggen. De roepingen van Franciscus van Assisi en van Ignatius van Loyola bijvoorbeeld zijn onmiskenbaar charismatische ervaringen, maar ook de beroemde nacht van vuur van de zeventiende-eeuwse filosoof-theoloog-natuurkundige-wiskundige Blaise Pascal kan worden gezien als zijn 'doopsel in vuur'.

Gedurfd spreken

Aan de vooravond van het Tweede Vaticaans Concilie bad paus Johannes XXIII voor een nieuw Pinksteren. Onze kardinaal Suenens herkende in dat concilie en in de opbloei van de Charismatische Vernieuwing iets van dat nieuwe Pinksteren. Als kerkleider vond hij het belangrijk die ontvlambare verschijnselen te begeleiden. „Als de herders er niet bij zijn, zullen de wolven komen", zei hij vaak.

Het is voor de Kerk van levensbelang dat ze de onstuitbare opgang van de pentecostale en evangelische bewegingen - vooral in de derde wereld - van binnen uit begeleidt. Maar ook in de moderne zogenaamd seculariseerde wereld moet zij de vreugde en de hoop, de angst en de vrees van onze tijdgenoten beluisteren en erop inspelen. Niet door de tijdsgeest slaafs na te volgen, maar door durven te spreken over wat de Heilige Geest vandaag te doen en te denken geeft.

Als daar zijn: gedurfd initiatieven op oecumenisch vlak, de tijd is meer dan rijp. De charismatische spiritualiteit die in alle Kerken leeft is daarvoor een goede gemeenschappelijke achtergrond. Consequente keuzes dienen gemaakt bij het gestalte geven van het ambt, zowel op het vlak van de wereldkerk (collegialiteit) als op plaatselijke vlak (veelheid van bedieningen). En ongetwijfeld moet de Kerk haar stem verheffen overal waar grote ethische keuzes op het spel staan. Daar waar zij zich vroeger niet uitgesproken heeft,

komt ze nu vaak evangelisch uit de hoek. Bijvoorbeeld in de strijd tegen atoomwapens en in haar voorkeuroptie voor de armen.

Op domeinen waarover ze zich in het verleden uitsprak vanuit een archaisch en grotendeels verouderd wereldbeeld zit onze Kerk nu soms hopeloos vast. *Flecte quod est rigidum*, maak soepel wat stram is (uit de pinksterhymne *Veni, sancte Spiritus*). Oog in oog met de wereldsituatie moet onze Kerk, samen met andere Kerken, een woord laten horen „dat niet kan gehoord worden" (von Weizsäcker). In de schromelijke onrechtvaardigheid, uitbuiting, honger van zovelen staan de echte vragen van leven en dood op het spel.

De metropoliet Ignatios van Latakia nodigt ons uit de prioriteit van de Heilige Geest te herkennen als het levensbeginsel van de Kerk: „Zonder de Heilige Geest is God ver weg, hangt Christus vast aan het verleden, is het evangelie dode letter, is de Kerk louter een organisatie, het gezag een uitoefening van macht, missie een vorm van propaganda, de liturgie louter een opvoering, en christelijk leven een slavenmoraal. Maar in de Heilige Geest is de kosmos opgeheven en zucht hij onder de geboortepijnen van het Rijk Gods, is de verzen Heer aanwezig, is het evangelie een bron van leven, leeft de Kerk vanuit het leven van de Drie-eenheid, is gezag vrijmaken de dienst, is missie een pinkstergebeuren, is de liturgie tegelijk een herdenking en een anticipatie, en is de menselijke activiteit vergoddelijkt."

De Heilige Geest nodigt de Kerk krachtig uit om zich bezig te houden met het wezenlijke. En dat essentiële is de liefde van en tot God en tot de mensen. *Deus caritas est*, deze liefde moet onze enige leidraad zijn. Die liefde is de eerste vrucht van de Heilige Geest (Galaten 5, 22).

Jan Van der Veken

Priester Jan Van der Veken (73) is rustend hoogleraar Wijsbegeerte aan de K.U.Leuven. Hij is geëngageerd in de Katholieke Charismatische Vernieuwing sinds 1972 en was een naaste medewerker van kardinaal Suenens • Op 3 juni zijn er gebedswakes in de kathedraal van Antwerpen (20 uur), Brugge (20), Brussel (20), Gent (21), Hasselt (20.30) en Mechelen (20). Op 5 juni is er de traditionele pinksterviering van de Charismatische Vernieuwing in de Onze-Lieve-Vrouwbasiliek te Edegem van 10 tot 17.30 uur.

© Corbis